

Plan sociale veiligheid

april 2021
Versie 3

Inhoudsopgave

1. Inleiding **4**

- Wettelijk kader
- Uitgangspunten INOS
- Relatie tot ARBO-beleidsplan

2. Visie op sociale veiligheid **6**

- Visie
- Kernwaarden
- Doelen
- Schoolregels en afspraken

3. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's **7**

- Monitoring van veiligheidsbeleving bij leerlingen, ouders en personeel
- Beeld van veiligheidsrisico's en incidenten
- Hoe wordt informatie benut voor ontwikkelen of bijstellen van beleid en praktijk
- Externe vertrouwens persoon

4. Taken en verantwoordelijkheden **10**

- Taken coördinator sociale veiligheid
- Afspraken externe partners
- Aanwezigheid regelingen (privacyregulelement, klachtenregeling, meldingsregeling misstanden, protocol medisch handelen, meldcode)
- Samenwerking met ouders

5. Positief pedagogisch klimaat **12**

- Uitgangspunten voor positief pedagogisch klimaat zijn geformuleerd
- Ondersteuning en afspraken met teamleden
- Afstemming ouders

6. Preventieve activiteiten en programma's op school **13**

- Op schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau
- Scholing en training van personeel

7. Signalering en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten **14**

- Wat doet school aan signalering en handelen
- Scholing en training van personeel

1. Inleiding

Alle leerlingen hebben recht op een onbezorgde schooltijd, die in het teken staat van ontwikkelen, ontdekken en leren. Sociale veiligheid op school is een voorwaarde hiervoor. INOS, stichting Katholiek onderwijs Breda, heeft om deze sociale veiligheid te waarborgen kaders gecreëerd en een traject opgesteld waarbinnen scholen hun sociaal veiligheidsbeleid op cyclische wijze kunnen vormgeven.

Wettelijk kader

Scholen krijgen door de wet 'Sociale veiligheid op school' (ook wel de 'anti-pestwet' genoemd) expliciet de taak om te zorgen voor een sociaal veilige school voor alle leerlingen, waarbij met nadruk gevraagd wordt om aandacht te besteden aan het voorkomen van pesten.

De wet 'sociale veiligheid op school' regelt drie concrete verplichtingen:

1. Het voeren van sociaal veiligheidsbeleid.
2. Het beleggen van de volgende taken bij een persoon:
  - coördineren van het beleid ten aanzien van het voorkomen van pesten
  - het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten
3. Het monitoren van de sociale veiligheid van leerlingen met een instrument dat een actueel en representatief beeld geeft. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

In dit schoolbeleidsplan worden alle wettelijke verplichtingen vertaald naar doelstellingen op schoolniveau. Het beschrijft op welke wijze de school haar sociaal veiligheidsbeleid vormgeeft, uitvoert, evalueert en bijstelt en welke rollen, taken en bevoegdheden hierbij van belang zijn. Het beleid wordt samen met de betrokkenen (leraren, leerlingen, medezeggenschapsraad) binnen de school gevormd en betreft een samenhangende set van maatregelen zowel gericht op preventie als op het afhandelen van incidenten, ingebed in het pedagogisch beleid van de school. Het beleid dient stevig verankerd te zijn in de dagelijkse praktijk van de school. Indien blijkt dat de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen vraagt om bijstelling van het beleid en de daaruit voortvloeiende activiteiten, dan onderneemt de school hiertoe actie.

Uitgangspunten INOS

INOS hanteert met betrekking tot de sociale veiligheid de volgende uitgangspunten:

- INOS wil aan leerlingen, medewerkers, ouders en alle andere bij de scholen betrokken personen een sociaal veilige omgeving bieden.
- INOS borgt de Sociale veiligheid door op de INOS scholen op het volgende toe te zien:
  - De school heeft schoolregels.
  - De school heeft een pestprotocol. Dit protocol wordt tweejaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
  - De schoolleider of degene die hij/zij daarvoor aanwijst is de coördinator van het sociaal veiligheidsbeleid.
  - De coördinator sociale veiligheid is aanspreekpunt in het kader van het voorkomen van pesten.

- De school meet jaarlijks de sociale veiligheid en het sociale welbevinden van de leerlingen, evalueert de resultaten van deze meting en stelt een plan van aanpak op.
- INOS biedt scholen kaders in de vorm van protocollen op stichtingsniveau. Deze vastgestelde protocollen zijn terug te vinden op de website van INOS. De school heeft binnen deze kaders de ruimte om protocollen te specificeren naar haar eigen situatie en doelstellingen, echter altijd in lijn met de protocollen op INOS niveau.
- INOS inventariseert jaarlijks de incidenten met betrekking tot sociale veiligheid om, in het kader van het bestuurlijk toezicht, inzicht te hebben in frequentie en aard van incidenten en hier zo nodig op te kunnen acteren.

Beleidsplan sociale veiligheid in relatie tot het ARBO-beleidsplan

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het beleidsplan sociale veiligheid en het ARBO-beleidsplan. Het beleidsplan sociale veiligheid onderscheidt zich doordat hierin alleen aandacht is voor de sociale kant van veiligheid (met uitzondering van agressie en seksuele intimidatie). Fysieke veiligheid wordt losgekoppeld van sociale veiligheid, zoals dat ook gebeurt bij ARBO-beleid. Vanzelfsprekend dient er afstemming plaats te vinden omtrent raakvlakken tussen fysieke en sociale veiligheid.

2. Visie op sociale veiligheid

Kbs Helder Camara neemt verantwoordelijkheid voor het veiligheidsbeleid. Dit gebeurt door het actief monitoren van leerlingen, ouders en personeel op school, zie ook volgende paragraaf.

Het bieden van vertrouwenspersonen en een anti-pestcoördinator. En het gebruiken van protocollen.

Missie van de school

Kbs Helder Camara is een katholieke school waar de optimale persoonlijke ontwikkeling van elk kind te allen tijde centraal staat. Vanuit een warm sociaal pedagogisch klimaat willen we bereiken dat leerlingen op een eigentijdse manier hun talenten ontdekken en ontplooien. Zo ontwikkelen ze hun identiteit en leren zich verantwoordelijk te gedragen. Hierbij worden zij begeleid door een professioneel, enthousiast en zorgzaam team.

Visie van de school op sociale veiligheid

Het onderwijs op Kbs Helder Camara richt zich op de mogelijkheden en kansen van ieder kind, waarbij betrokkenheid en welbevinden voorop staan. leerlingen kunnen pas leren en zichzelf ontwikkelen als ze zich veilig voelen. Sociale veiligheid houdt voor ons in dat leerlingen leren waar grenzen liggen, dat fouten maken mag en om te leren wat verantwoordelijkheid nemen is. leerlingen worden aangesproken op hun gedrag en sociale vaardigheden, ze worden bijgestuurd en ondersteund waar nodig.

leerlingen worden voorbereid op een samenleving met verschillen in normen en waarden, ze leren hiermee om te gaan.

Het team van onze school heeft hierin een voorbeeldfunctie. Leerkrachten en onderwijs ondersteunend personeel zorgen dat ze regelmatig worden bijgeschoold door de methode van Kanjer en voeren gesprekken met elkaar over omgangsvormen op onze school.

De omgang met elkaar

Binnen de groep waarin de leerlingen op school verblijven, leren ze omgaan met elkaar. Zo is er aandacht voor een jarige, besteden we aandacht aan leerlingen die wat langer ziek zijn en aan bijzondere gebeurtenissen in het gezin. Het is ook juist in de groep waar lief en leed met elkaar gedeeld kunnen worden. De leerkracht begeleidt het ontwikkelingsproces. Begin van ieder schooljaar wordt aandacht besteed aan de 'gouden weken' met als leidraad het boek 'De gouden weken 2.0'. We gebruiken in alle groepen de *Kanjer methode*. In de loop van het jaar zijn er nog enkele weken waarin de groep centraal staat (o.a. week tegen pesten) Samen vormen de groepen de schoolgemeenschap. Net als elders zijn ook hier 'spelregels' nodig om het samenleven en samenwerken goed te laten verlopen. Er wordt daarbij uitgegaan van respect voor elkaar, voor andermans eigendommen en van de zorg voor het milieu. Hiervoor hebben we school- en Kanjerregels opgesteld.

Algemene schoolregels:

- we gebruiken materialen/ruimtes waarvoor ze bestemd zijn;
- een schoon speelplein is fijn;
- we spelen veilig en gezellig

- mobiel uit in de school

De Kanjerregels:

- we vertrouwen elkaar;
- we helpen elkaar;
- niemand speelt de baas;
- niemand lacht uit;
- niemand doet zielig.

Aan deze regels wordt in de groep aandacht geschonken.

We bespreken met de leerlingen hun gedrag ten opzichte van elkaar. Hierdoor leren ze naar hun eigen gedrag en het effect hiervan te kijken. Indien nodig vragen we hierbij assistentie van de directie of de coördinator sociale veiligheid. We nemen contact op met de ouders. Dat gebeurt in ieder geval wanneer het gedrag van het kind als storend, of als bedreigend voor zijn eigen ontwikkeling en/of die van anderen wordt ervaren (zie ook ons protocol schorsen en verwijderen). We nemen ook contact op als er sprake is van vernieling, diefstal, weglopen van school, ernstige ruzie e.d.

3. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's

Vensters PO

Kbs Helder Camara maakt gebruik van 'Vensters PO'.

Vensters PO is een project waarbij cijfermatige informatie over scholen voor primair onderwijs verzameld wordt in één systeem en vervolgens op een eenduidige en toegankelijke manier gepresenteerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om gegevens op het gebied van onderwijsopbrengsten, leerlingenpopulatie, financiën en personeel. De sociale veiligheidsbeleving wordt getoetst door middel van vragenlijst voor leerkrachten, leerlingen en ouders.

De doelstelling van Vensters PO is om samen met schoolbesturen en scholen te komen tot een instrument waarmee zij: de eigen organisatie professioneler kunnen besturen en opbrengstgericht kunnen werken. Aan belanghebbenden leggen we verantwoording af en stellen informatie beschikbaar aan ouders, onder andere met het oog op schoolkeuze. Resultaten worden gepresenteerd op; www.scholenopdekaart.nl

KanVas

Daarnaast wordt sinds september 2016 gebruik gemaakt van Kanvas.

Een belangrijk product dat het kenniscentrum van de Kanjertraining heeft ontwikkeld is het digitale Kanjer Volg- en Adviesstelsel (KanVAS). Dit systeem bestaat onder andere uit een sociogram, een leerlingenvragenlijst, een docentvragenlijst, een sociale veiligheidslijst en een breed scala aan pedagogische adviezen.

De leerlingvragenlijst van het KanVAS is positief beoordeeld door de COTAN.

Leerlingen van groep 5 t/m 8 vullen de sociale veiligheidslijst in en leerkrachten vullen twee keer per jaar de vragenlijsten in, de daaruit voorkomende adviezen worden besproken tijdens groepsgesprekken met IB en zonodig worden handelingsplannen opgesteld.

Het sociogram wordt twee keer per schooljaar afgenomen.

Kbs Helder Camara heeft twee vertrouwenspersonen en een anti-pest coördinator. Zij zorgen waar nodig voor extra veiligheid en een opvang bij problematiek.

Brigitte Masseurs, vertrouwenspersoon

Simone Franken, vertrouwenspersoon, coördinator sociale veiligheid en anti-pest coördinator.

Externe vertrouwenspersoon

Voor alle scholen binnen INOS is een extern vertrouwenspersoon beschikbaar voor ouders vanuit de organisatie www.vertrouwenswerk.nl. Deze externe vertrouwenspersoon kan door ouders ingeschakeld worden wanneer er op school bijvoorbeeld sprake is van ernstige klachten, een vorm van machtsmisbruik, seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld en/of pesten wat niet door de coördinator sociale veiligheid of de interne vertrouwenspersonen kan worden opgepakt en/of opgelost.

Leerlingen en/of ouders kunnen doorverwezen worden naar deze externe vertrouwenspersoon, maar u kan ook rechtsreeks zelf contact opnemen. De externe vertrouwenspersoon heeft geheimhoudingsplicht. Dat betekent dat er alleen met uw toestemming aan anderen informatie gegeven mag worden.

De externe vertrouwenspersoon voor INOS is:

Mevr. Jacqueline Klerkx

Tel: 06 22 34 81 29

jacquelineklerkx@vertrouwenswerk.nl

4. Taken en verantwoordelijkheden

Taken coördinator sociale veiligheid;

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid (tweejaarlijks aanpassen)
- Vraagbaak en luisterend oor voor collega's (bereikbaarheid/werkwijze)
- Indien gewenst opvang van en advies aan leerling en ouders
- Adviseren bij keuze, aanpak en implementatie van nieuwe materialen of methodieken
- Adviseren n.a.v. monitoring
- Ontwikkelingen bijhouden
- Doorverwijzen naar interne groepsanalyst

Afspraken met externe partners

- Vanuit het CJG, het Centrum voor Jeugd en Gezin, is er een vaste contactpersoon aan school verbonden.
- Consultatie vanuit Centraal Ondersteuningsteam van het RSVBreda cluster NON
- Er vindt regelmatig een screening plaats vanuit de GGD, indien nodig wordt GGD ingeschakeld.
- Bij problemen of vragen vanuit de thuissituatie van de leerlingen wordt gebruik gemaakt van de kennis en mogelijk inzet van het CJG. Bij ernstige gedragsproblematiek kan er via INOS, een gedragsdeskundige worden ingeschakeld voor observatie, advies en groepsinterventies. (Maya Papic)

Aanwezigheid regelingen (privacyreglement, klachtenregeling, meldingsregeling misstanden, protocol medisch handelen, meldcode)

Op school zijn de volgende regelingen/protocollen te vinden evenals bij

<https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/teteringen/6191/kbs-helder-camara>

- Kanjerprotocol, inclusief ongewenst of grensoverschrijdend gedrag (algemeen).
- Protocol sociale media (school specifiek)
- Pestprotocol (school specifiek)
- Meldcode bij kindermishandeling en huiselijk geweld. (algemeen)

De overige protocollen zijn te vinden op de website van INOS

- Gedragscode (personeel)
- Schorsen en verwijderen
- Medisch handelen
- Privacy regelement
- Klachtenregeling

Samenwerking met ouders

Ouders worden op verschillende gebieden betrokken, als het gaat om (sociale) veiligheid. Ouders vergezellen leerkrachten bij uitstapjes. Als er speciale gelegenheden zijn houden ouders, samen met de leerkrachten, een oogje in het zeil.

Er zijn een actieve oudervereniging, leerlingenraad en MR. Zij denken en kijken mee naar alles wat ook betrekking heeft op sociale veiligheid. Zij geven indien nodig aanbevelingen.

5. Positief pedagogisch handelen, pedagogisch klimaat

- Pesten wordt voorkomen door uitdagend en passend onderwijs en een veilige en zorgzame leeromgeving (*schoolniveau*).
- Pesten wordt voorkomen door pedagogisch vakmanschap; klassenmanagement (*klasniveau*).
- Pesten wordt voorkomen door individuele aandacht voor basisbehoeften van leerlingen (relatie, competentie en autonomie); speciale aandacht voor potentiële pesters/slachtoffers (*individueel niveau*).
- School communiceert met betreffende ouders over voorvallen
- Periodieke meting (en analyse) van subjectieve veiligheidsbeleving.
- Schoolleiding neemt op basis van de analyse maatregelen.

Uitgangspunten voor positief pedagogisch handelen

Onze school is een Kanjerschool. Dat houdt in dat wij de leerlingen vanaf groep 1 trainen in vertrouwen hebben en vertrouwen krijgen.

In alle groepen worden Kanjerlessen gegeven, volgens een vooraf vastgesteld schema. De woorden 'weerbaarheid' en 'vertrouwen' staan centraal: hoe kom je op een goede manier voor jezelf op, hoe geef je als een Kanjer ruimte aan een ander. En wat doe je, als iemand jou geen ruimte geeft?

Daarnaast is Kanjertaal de taal waarin leerkrachten en leerlingen elkaar complimenteren en incidenten bespreken. De posters en petten in de klas ondersteunen hierbij.

Ondersteuning en afspraken met teamleden

Alle teamleden zijn geschoold in Kanjer en worden structureel bijgeschoold. In elke groep is een Kanjermap aanwezig. Hierin staan de gemaakte afspraken, een jaarplanning, handleiding en overige relevante informatie.

Indien nodig kan de interne groepsanalist een analyse maken van de groep waarna eventueel interventies ingezet kunnen worden om de groepsdynamiek te verbeteren.

Afstemming met ouders

In de schoolgids wordt uitgelegd dat de school een Kanjerschool is. Jaarlijks wordt er een kijkles georganiseerd voor ouders.

In alle klassen is duidelijk te zien dat er geleerd en geleefd wordt aan de hand van de Kanjerregels.

6. Preventieve activiteiten en programma's op school

Op schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau, scholing en training van personeel

Op schoolniveau;

- Kanjerscholing aan nieuwe leerkrachten en medewerkers tussen schoolse opvang
- Studie dagen/trainingen
- Informatie avonden, Kanjer kijkles.
- Cursus Rots en Water

Op groepsniveau:

- Kanjer
- Goudenweken 2.0
- Week tegen pesten
- Mediamasters
- Taakspel (enkele groepen, waar nodig)
- Lentekriebels
- Interne groepsanalyst
- Seks enzo, Blink thema natuur groep 7
- Liefdesplein groep 8
- Film; Spijt groep 8
- Film: Alles mag

Op individueel niveau:

- Individuele gesprekken
- Kids Skills'
- SoVa training
- Scheidingscoach
- Nac playing for succes

7. Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten

De groepsleerkrachten vullen 2 x per jaar het sociogram in en de vragenlijst binnen Kanvas. De leerlingen vullen vanaf groep 5 een leerlingenvragenlijst in. De gegevens hieruit worden geanalyseerd en geëvalueerd door de groepsleerkrachten en intern begeleider. Waar nodig worden verbeteractiviteiten geformuleerd.

Op de site van het Kanjerinstituut worden alle gegevens van Kanvas bijgehouden. Ook slaan we hiervan een kopie op binnen ons eigen systeem.

Incidenten worden genoteerd binnen Parnassys bij de desbetreffende leerlingen. Bij incidenten handelen de leerkrachten altijd op zo'n manier dat de veiligheid van alle leerlingen gewaarborgd is. Er is altijd een mogelijkheid tot een time-out voor een leerling. Leerkrachten worden ondersteund door IB, TC'ers en directie.